

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput LI. Corollarium primum contra Caramuelem, Terillum, &
Bartholomæum Fibum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

bus cum rationibus, tum auctoritatibus inter se libratis, in ea opinione tamquam probabiliori permanet, aliquid divinâ lege illicitum esse, id nihilominus tutâ conscientiâ facere possit, quod aliunde suppetant nonnullâ rationes, vel auctoritates, quæ licitum id esse probare videantur, quamvis illas minoris esse ponderis judicet, quàm eas, quibus illicitum probatur. Hoc docent illi Casuistæ, etiam propriâ opinione tamquam probabiliori retentâ, ut ait Sanchez in Sum. l. 2. c. 9. n. 14. & Vasquez in l. 2. disput. 62. n. 14. Hoc verò conscientiam manifestè violari, vel ipso communis sensus lumine patet. Cum enim animus noster variis tum rationibus, tum auctoritatibus distrahatur, quibus illâ aliquid divina legi contrarium esse, illâ non esse persuadeant, dubius ille & anceps maneat necesse est, si eas æquè probabiles judicet. Quo casu, & ex Ethnicis, qui vetabant, ut ait Cicero, quidquam agere, quod dubites, æquum sit, an iniquum; & ex illa juris Canonici lege, in dubiis tutior pars eligenda, id, de quo dubitamus an sit licitum, facere non licet. Aut si quæ rationes probant rem esse illicitam, eæ graviores probabilioresque videntur; fieri non potest, quin illis iudicium nostrum, id est conscientia assentiatur, potius quàm rationibus contrariis, si iudicium nostrum secundum notam tunc æquitatem sit; adeoque si illud ipsum nihilominus agamus, manifestè conscientia nostræ iudicium violamus. Quod omnes fatentur vitiosum, ac pravum, etiam si conscientia nostra fortè erronea sit.

637 Quod si quis, ut solent illi Casuistæ, respondeat, eum qui facit quod probabilius putat esse peccatum, privatam sibi conscientiam fingere, quâ sic agere sibi licitum putet. Idem est profectò, ac si diceretur, propterea ipsum contra conscientiam non agere, quia sibi licitum putat, contra conscientiam agere.

638 Decimo-sexto, Jacobus Boonen, Archiepiscopus Mechliniensis (in Belgio) in celebri epistola ad Eminentiss. DD. Cardinales Romanæ Inquisitioni præfectos scripta 17. Julii 1654. omnibus illis Archiepiscopis, Episcopisque Gallicanis prætulit, per suas de Probabilismo, consecretariisque ipsius querelas, quas sic exposuit: Hoc est (Eminentissimi Patres) quod... supra quam dici potest, animum meum coneristat, quod non tantum mundum in maligno esse positum, sed quotidie videam in pejus & pejus, refrigerante charitate, declinare. Hujus miseraniâ declinationis causa (ut partim experientia propriâ observavi, partim ex iudicio & relato virorum, qui mihi ab integritate morum, zelo animarum, doctrinâ, & rerum usu probati sunt, sapius cognovi) prima & potissima est hodierna multorum Confessariorum indulgentia, quâ nimis laxant habenas peccatoribus, fidentes quibusdam noviter inventis opinionibus quorundam Theologorum, quorum studium non tendit ad sectandam Evangelicam veritatem, & traditam nobis à SS. Patribus

vite normam, sed ad excusanda excusationes in peccatis, & eorum turpitudinem pallio probabilis obvelandam. De quibus Propheta Ezechiel: "Væ qui consuunt pulvillos sub omni cubito manûs, &c." In ejusmodi pernicioso excessibus eò usque processum est, ut si quis omnia insolentia paradoxa ex quorundam libris & praxi excerpere velit... liber integer conscribendus foret. Cum autem laxa regula, qua depravatus hominum affectibus allabescunt, facile eorum iudicio probentur, visi sunt, hoc successu, earum Auctores utilem Ecclesie operam præstitisse, & ausi petulanter gloriari, se probabilium rotis quotidie calidam viam ampliari.

Decimo-septimo, Antonius Triest, Gandavensium Episcopus 9. Aprilis 1659. in epist. ad Facultatem Theologicam Lovaniensem (posteaquam commemoravit epistolam illam Archiepiscopi Mechliniensis, aiens, quod Eminentissimi Patres zelum ac prudentiam ipsius... summopere laudandum literis ad ipsum datis Roma 14. Novembris 1654.) & ipse Probabilismum vehementer deplorat his verbis: Experimur summo animi nostri & proborum omnium dolore, nimiam illam quorundam Recentiorum licentiam in excogiandis vanis & inutilibus questionibus, que proficiunt potius ad impietatem... continue augeri, & invalescere; probabilitates, quibus solis innititur, magis magisque recipi, & confirmari, ecclesiasticam disciplinam paulatim pessumdari, dogmata evangelica negligi, mores perverti, virtutes sperni, vitia speciosis prætextibus obvolvî, & à corrupta natura possim magnis amplexibus arripi, ac sensim omnem solidam & sinceram pietatis normam à fidelium cordibus exulare. Quibus enim modis & Auctoribus... jam sunt probabilis, ipsædem sunt licita... Immo verò principii ipsorum inherendo, leges omnes & jura, tam positiva, quàm naturalia probabilium tandem cedere debent. Docent enim nonnulli, auctoritatem unius Auctoris docti & probi, reddere opinionem probabilem, & hanc unicuique licitum esse, etiam reluctantè conscientia, sequi. Cui præmissa si subsumentur dua alie sequentes opiniones, quod nempe Confessarius teneatur, sub peccato mortali, absolvere eum, qui juxta probabilem sententiam operatus est, quamvis à parte rei sit falsa, & talis à Confessario iudicetur. Neque Judex secularis possit talem illas conscientia punire. Quid (quasi) inde sequeretur, nisi gravissimorum etiam criminum reos (modo doceant se unius Doctores probi & docti opinionem secutos) ab omni lege & poena, tam in foro poli, quàm in foro fori, immunes esse ac liberos?

CAPUT II.

Corollarium primum contra Caramuelem, Terillium, & Bartholomæum Fibo.

EX dictis aperte conficitur 1°. manifestam calumniam esse, cum Caramuele, Terillo, & Bartholomæo Fibo asserere doctrinam, quæ rejicit

rejecit Probabilismum, aliam matrem non habere quam hæresim Janſenianam. Ita quidem ex Caramuele Terillus in præfatione ſui tractatus de Reg. mor. Et poſt Terillum Bartholomæus Fibus in ſua Apologia pro conscient. infirm. c. 1. §. 6. Sed verus ipſis reponeretur, Probabilismum aliam matrem non habere niſi rationem errantem, niſi novitatem toti Antiquitati repugnantem, niſi mollitiem humanis cupiditatibus lenocinantem. Iſta namque veriſſima eſſe declarat tot Episcoporum ſolemne iudicium: Illud falſiſſimum calumnioſumque eſſe, perpicuum eſt ex eo, quod doctrina rejiciens Probabilismum matrem habeat totam Antiquitatem, & Authorem Spiritum ſanctum in divinis Litteris, Authores SS. Pontifices in Canonibus ſacris, Authores SS. Patres, Authores S. Thomam, omneſque Theologos veteres, uſque ad ſæculi præcedentis ferè finem, uti vidimus à cap. 37. ad 45. Nunquid Janſeniſta Spiritus ſanctus? Nunquid Janſeniſta tot Summi Pontifices? Nunquid Janſeniſta SS. Patres? Nunquid Janſeniſta S. Thomas, Janſeniſta Theologi omnes uſque ad centum ferè ab hinc annos? Nunquid Janſeniſta omnes ſeu Theologi, ſeu Canoniſta cap. 44. & 45. recenſiti, quos inter plures è Societate, ipſeque Societatis Generalis? Nunquid Janſeniſta tot ſanctiſſimi, doctiſſimique Cardinales, totque Archiepiscopi & Episcopi, tam ibi quam cap. 49. & 50. producti? Janſeniſtam eo titulo Fagnanum nuncupare veritus non eſt Caramuel in Apologemate, ſed temeritatis ſuæ pœnas dedit per Romanam iſtius Apologematis condemnationem. Nec pluribus opus ad puerilem calumniam retundendam, & unà ostendendum, quam verè & ſapienter Cardinalis Aguirrius ſuprà n. 614. dixerit, ejuſmodi calumniam, ſeu Janſeniſmi objectionem Sociis tam familiarem, dum linguario oribus eorundem injecta coerceri nequit, conſemptu aut riſu exhibendam eſſe. Quod hîc tantò juſtius fit, quantò verius, Probabilismum, diù ante hæreſim quinque propoſitionum, à Doctõribus Catholiciffimis reprobatum fuiſſe. Neque ex ipſius reprobatione conſequens eſt aliqua Dei præcepta juſtis eſſe impoſſibilia, vel ignorantiam invincibilem à peccato non excuſare, uti Terillus, cum Caramuele ſuo, infundatiſſimè præterdit. Cùm iſtius prætenſionis vanitas ex dictis c. 21. perſpicua ſit.

CAPUT LII.

Corollarium ſecundum contra eundem Bartholomæum Fibum, Guillelmum le Maire, & Alexium Minez.

642 **C**onſicitur 2°. Bartholomæum Fibum in Apologia citata c. 2. §. 1. n. 3. proſus falſo, & ineruditè Schweitzero Probabilismum reſellentem dicere aſum, quod laboraturus eſſet, ut ſua opinionis patronos inveniret viros bonos vel pauculos, ſimplici numero com-
Tom. I.

prehendendos, quorum auctoritas omni exceptione major ſit, ob ſingularem virtutem, iudicium, doctrinam. Ego certè (inquit)... vix unicum hætenus reperi, cui hæc erit cum excellentia ſuffragentur... At verò ſi lectori ſit curioſitas penitus cognoscendi, qui & quales viri graviffimi, præter Societatis totius Doctores, tueantur doctrinam probabilisticam, conſulat Terillum. Authores ipſe probabilistica patronos univerſim omnino ſupra ducentos tum Veteres, tum Recentiores recenſet. Minezium quoque in præfatione ſuæ Theol. Mor. & Guillelmum le Maire in Statuta Saülis Exregis ſect. 1. c. 2. §. 1. n. 1. pari falſitate & ineruditione dicere, probabilisticam eſſe Recentiorum omnium. Iſtorum namque omnium falſitas perſpicua eſt ex ſuprà dictis. Et certiffimè quidem falſa eſſe, reſpectivè ad Veteres, liquidò conſtat ex eo quod in terminis doceant lequendam eſſe opinionem tutiorem, vel certè probabiliorem, ut vidimus cap. 44. fatenturque vel ipſi præcipui Probabiliſta, ut vidimus ibidem §. ultimo. Riſu proinde vel compaſſione dignus eſt Terillus, dum eos pro ſuo referet minori Probabilismo. Falſa quoque eſſe, relativè ad Recentiores, etiam huius ſæculi, manifeſtè conſtat ex tot inſignibus Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, Theologis (etiam Societatis Jeſu) Canoniffis ſuprà relatis. An non illi viri boni ſunt? An pauculi? An non eorum auctoritas omni exceptione major, ob ſingularem virtutem, iudicium, doctrinam? Nonne temerarius & effrons foret P. Fibus, ſi negaret? Deleat proinde quod inconfideratè & ineruditè ſcripſit. Deleat & immoderatum illud convicium, quo doctiſſimum Theologum Willelmum Wendrokiem c. 1. §. 7. petulanter vocitavit Montalto petulantiorum ſcurram. Sibi dictum putet, quod ibidem Baronio pari immoderatiâ opponit, qui ſic loquitur: *Non eſt vir bonus.*

Definant etiam Guillelmus le Maire, & 643 Alexius Minez, de Recentiorum omnium patrociniis gloriari. Cùm ne illi quidem centum quinquaginta, allegati à Saraffa, nec centum, allegati à Bordonò, Probabilismo in ſenſu Recentium Probabilistarum omnes patrocinentur, uti oſtendit Thyrius Gonzales Soc. Jeſu Generalis in ſuo tr. de recto uſu opin. prob. diſſert. 2. §. 1. 2. 3. 4. & 5. Necnon diſſert. 13. cap. 2. §. 12. & cap. ult. per totum, ubi probat ſententiam Recentium Probabilistarum (ante Alexandrum VII.) factam eſſe communem ex ſuppoſitione apertè falſa, nimirum, quia multi falſò ſuppoſuerunt, omnes ferè Doctores huius ſæculi aſſeruiſſe licitum uſum opinionis minus probabilis de licito, quamvis oppoſita de illicito appareret eî in actu primo abſolutè veriſſimior. Quod tamen apertè falſum eſſe dicit, quia multi, imò præcipui ex iis, qui ſuſtinuerunt licitum eſſe, ſequi opinionem minus probabilem de licito, relicta probabiliore de illicito, locuti ſunt de opinione minus probabili, non quæ talis ſit
Nnnnn